

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ugron G. interpellációja.

A képviselőház szombati ülésén Ugron Gábor az egész Ház élénk érdeklődése mellett a következő minden egyes pontjában komoly figyelmet érdemlő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz:

„Kérdés a miniszterelnök urhoz.”

Tekintettel, hogy hazánk és nemzetünk sorsa Ausztria és Magyarország védervezetékének harcképességétől függ; tekintettel, hogy a világ béke nem egészen biztos és a közös véderő érdekében nemzetünk már is óriási áldozatokat hozott;

kérdem a miniszterelnök urat:

Való-e, s ha igen, mennyiben, azon bir, hogy a közös hadsereg ágyui nem felelősen meg a fejlettebb műszaki igényeknek és az új löpörnek mind újra felülvizsgálva?

Való-e, hogy az új löpör vegyi összetételét huzamosabb idő múltával megváltoznak?

Való-e, hogy az összes löszerkészlet az új ágyúk és löpörnek megfelelően átalakítandó lesznek?

Ha való, mennyi azon költség-többlet, mely igényeltetik?

Váll-e a nemzet előtt a miniszterelnök ur felelősséget az iránt, hogy a közös hadsereg tűzereje ma a megkívánt harcképességnek minden feltételeivel bir?

Papzsák — miniszter.

Bécsben a napokban érkeztek a magyar miniszterek osztrák kollégáikkal.

Azt mondja a hír, hogy a delegációk elé terjesztendő közös költségvetés tervezete felett tanácskoztak.

Ugyancsak a Bécsből eredő hírek azt mondják, hogy Bauer báró, a közhadügyminiszter újabb követelésekkel állott elő, s a hadügyi kiadásoknál néhány milliónyi újabb áldozatot követel.

Tudni kell a papzsákról, hogy mennél többet tesznek bele a hívek — a pap annál követelőbb.

Bauer, a közhadügyminiszter úgy látszik a papok példáját követi és évről-évre nagyobb követelésekkel áll elő.

Igy csinálja ezt most is. Vette észre, hogy úgy a magyar, mint az

osztrák pénzügyminiszterek készséggel szegődnek hozzá és segédkeznek abban, hogy a hadügyi szükségletek papzsákjába mennél több milliót izadjanak bele a közös monarchia jámbor adófizetői.

Hogy hány millió többletet kell beledobni a jövő évben Bauer báró papzsákjába, arról a hír nem szól, nekünk azonban elég azt tudnunk, hogy Bauer ur nem elégszik meg a jelenlegi milliókkal, hanem újabb áldozatokat követel a nemzetől.

Elég annyit tudnunk, hogy hadügyi célokra — daczára a békés külpolitikai helyzetnek — évről-évre több fordítottatik az állam jövedelmekből, s midőn azt hisszük, hogy a finansziális bajokból kezdünk kiépülni — Bauer báró gondoskodik arról, hogy ismét visszaessünk a deficités állapotokba.

Wekerlenek sikerült az idén helyreállítani Magyarország pénzügyi egyensúlyát — a papiroson, s már már azt hívők, hogy közeledünk a rég várt Eldorádó felé.

Közben megcsinálta ugyancsak Wekerle a regalé jogok országos megváltásának műveletét, a miből az állam jövedelmei tekintélyes összeggel szaporodtak, míg a birtokos osztály egy lépéssel tovább vitetett az elszegényedés útján.

Alig éledett fel reményünk a pénzügyi helyzet gyökeres megjavulása iránt — beállított Szapáry Gyula gr. a közigazgatási reformjavaslattal, mely néhány millió újabb megterhelést von maga után — s a kibontakozás iránti reményeinket kezdte elfújni a szél.

Most aztán előáll Bauer báró, — Reichskriegs miniszter, s észrevevén, hogy Wekerle szépen gyűjtögeti a milliókat a magyar állam kasszájába — s úgy gondolja: azok az újabb sütetű milliók legcélszerűbben hadügyi szükségletekre használhatók fel.

Fogja tehát magát, selhitei Wekerlével, hogy a hadsereg harcképessé tételére szükség van újabb milliókra s minthogy ilyen milliók vannak — azokat tessék beszállítani a hadügyi pénztárba.

Wekerle hihetőleg rázta a fejét, de megígérte, hogy ha a delegációk megszavazzák — hát oda adja a milliókat.

És mert a delegációk még eddig mindent megszavaztak a miket a Reich-

krigs miniszterek kérték, hát most is ellehetünk készülni arra, hogy Bauer ur papzsákjába a jövő évben is bevándorolnak azok a milliók, a melyek a birtokosság elszegényítése révén kerültek az állampénztárba, s a melyeknek az lett volna a rendeltetése, hogy az ország kulturális és vagyoni fejlődésének céljait szolgálják.

Hát ezen a hadügyminiszteri telhetetlenségen méltán megbotránkoztatik a nemzet, mert sehogysem érthető, hogy midőn minden kormány békés politikát követ, a hadsereg mégis újabb és újabb milliók fecséreltetnek, s még hozzá olyan hadsereg, a mely nem is a nemzeté, s a melynek nemzetivé tételére nemcsak senki sem gondol az irányadó körökben, hanem ellenkezőleg arra törekednek, hogy osztrákabb legyen, mint valaha volt.

Hogy ilyen történhetik Magyarországon, csak azt bizonyítja, hogy oly férfiak állanak a közkormányzat élén, a kik előtt elsőbrendű feladat az osztrák miniszter telhetetlenségét szolgálni, mint a nemzeti érdekek előmozdításán munkálni.

Az osztrák-magyar államvasut-társaság magyar vonalainak államosítására vonatkozó törvényjavaslatot, valamint az állam és az osztrák-magyar államvasut-társaság között kötött szerződést tárgyzó törvényjavaslatot Baross Gábor keresk. miniszter szombaton terjesztette be a képviselőházhoz. E törvényjavaslat értelmében az adásvételi szerződés hatályát veszti, ha július hó 15-ig mindkét részről jogerőssé nem vált. E szerint, ha a társaságnak július 9-ére egybehívott közgyűlése nem lenne határozatképes, a szerződés nem volna végrehajtható. Az osztrák-magyar államvasut-társaság igazgatótanácsa azonban biztos a felől, hogy a közgyűlés határozatképességéhez megkívántató részvény-mennyiség tényleg depónáltatik fog. A szerződés perfectió válsága után az osztrák-magyar államvasut-részvénytársaság alapszabályai lényegesen át fognak alakítani. Nevezetesen — mint értesülünk — az az eddigi rendelkezés, hogy a közgyűlések évenként felváltva Budapesten és Bécsben tartassanak, ugyancsak, hogy az egyesült igazgatótanács is felváltva Budapesten és Bécsben üléseznek, meg fog változtatni. Mindezen tilések jövőre csak Bécsben tartatnak.

tében is (l. k. 452—461 l.) tíztömötten nyomott nagy oldalt tölt az meg.

A sok lakosságért, a menedék jogért megvette a város 1716—50 év körül ezt a házat, Pápai Istvánról, kire a Mátyás egykori házigaizájától Kolb István szőlőműves-től több emberöltő után örökségképen szállott. Sokáig üresen tartotta a város ezt a házat kegyelettel; büszkén mutogatta az idegeneknek, hogy ez a miénk. Később beleunt a gondozásba, ügyet se vetett rá s oda adta közös hadseregbeli kaszárnyának. Már akkor a hollós cimerek minden ajtóról, minden ablakról eltűntek.

Ma ha bemegy az ember, vagy csudálkozik a portás honvéd baka, vagy készséggel beengedi a látogatót. Vezeti balra az udvaron végig s a legutolsó ajtón egy felhagyott katonai konyhába érünk, melynek boltozata megrepesztett s a közepén egy oszloppal van megtámasztva.

Innen nyílik egy ajtó abba a szobába, a hol Mátyás király született. A szoba sötét, boltozott, egy rácsos ajtóval ellátott ablak van rá végya, mely a szomszéd Hutter-ház kapuja közé néz.

A bejáratnál szembe van még egy ajtó azonban az be van falazva.

E szoba megérdemelne, hogy kissé nagyobb gondviselésben részesüljön, különösen azért, mert időről időre hazai és külföldi látogatók mind sürdűben látogatják.

E szobának még kijárás kellene csinálni. A kapun bemenve ugyanis balra a legelső ajtón ha benyitunk, jutunk egy téglapadozattal kirakott előszobába. Innen egy

Politikai hírek.

Azok a milliók! Egyik bécsi felhívatalos a „P. Lloydban” kezd mosakodni a hadügyi szükséglettöbblet ügyében. E képen véli széppíthetőnek a dolgot: „A legutóbbi közös minisztertanácsról szóló hírből kifolyólag több lap a jövő évi hadügyi költségvetés szükség-többletének nagyságára vonatkozólag kombinációban bocsátkozik. Hogy a hadügyi költségvetés több rendbeli emelkedést fog mutatni, azt a hadügyminiszter már a tavalyi delegációban jelezte és az, tekintettel arra, hogy Oroszország folytatja a katonai munkálatait és különösen, hogy folyton erősíti csapatállományát, el nem kerülhető. A szükség-többlet nagyságáról szóló adatok már csak azért is önkényű kombinációk, mert a legutóbbi minisztertanácsban csak elvi határozatok hoztak; a végleges határozathozatalnál azonban, mely valószínűleg szeptemberben történik meg, az előirányzat egyes tételei még változást szenvedhetnek. Az ütegeknek a csökkentett békeállományról a rendes állományra való felemelése, bontható sátrak beszerzése, tábori kórházak és hadosztályi egészségügyi intézetek felállításai, továbbá a csapatoknak Galiciában és Bukovinában — hol az 1888-ban, a fenyegető politikai helyzet miatt hirtelenben épült barakkok elégteleneknek kezdenek bizonyulni — alkalmas elhelyezése — végül az erődítési intézkedések egész sorozata a rendes és rendkívüli kiadásokat illető tételenél költség-többlet nélkül semmi esetre sem vihető keresztül.”

Nó, ha a közös hadügyi kormányt csak így sikerül kimosdatni a telhetetlenség vádjai alól a jól fizetett könyvmatosoknak, akkor csakugyan nem érdemelnek ily szolgálatért fizetést. Ezzel a rektifikációval csak tételenként erősítik meg azt a tényt, hogy sok új millió kell. Eddig csak ennyit tudunk. Most azt is megtudjuk, hogy a közhadügyminiszter ur mire pazarolja a pénzünket.

Nem igazolt képviselő. A képviselőház állandó igazoló bizottsága szombaton d. e. B. o s s a n y i László elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Miksa Imre felvinczi szabadelvű párti képviselőnek megbízó levélét tárgyalta. A bizottság a választások felmerült szabálytalanság folytán, meg a házszabályokban körülírt 30 napi idő fentartásával sem tartotta igazolhatónak az említett képviselő választását, annál az oknál fogva, mert a felvinczi kerület választási elnöke helytelenül járt el akkor, amidőn Bartók L. képviselőjelölt visszavonatot. A választási elnök ugyancsak nem ragaszkodott a törvényi intézkedéshez, hogy a képviselőjelöltség visszavonását írásban tartozik az illető jelölt kijelenteni. És a helyett, hogy a szabálytalan visszavonást figyelmen kívül hagyva, a szavazást folytatta és zárórát kijelölt volna, Miksa Imre képviselőnek kiküldte és habár Miksa Imre a választások tulnyomó többségben volt is, a felmerült szabálytalanság folytán, a ház választási ügyét valószínűleg bíráló bizottsághoz fogja áttenni.

nagyobb, utcára néző, egy ablakkal ellátott szobába érünk, amelynek ablakával szemben van a befallazott ajtó, mely a Mátyás születési szobájába vezet. A város tehát ki kellene, hogy költöztesse mind az előszobából, mind az utcáfelől szobából a honvédek, ki kellene hogy nyitassa a befallazott ajtót, még egy ablakot vágasson az utcáfelől szobának a Hutter-házfelé nézőleg, s a látogatóknak így tisztességesebben állana rendelkezésére s így vehetik hasznát annak idején a szabadságharcokorabeli gyűjtemények muzeumának is.

SZEMLELŐ.

Egy asszony hatalmában.

Angol regény.

A Dóra szerzőjéről.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

III.

A Meta naplójának a folytatása

Kedd

(Folytatás)

(6)

A drága jó öreg mater mondta elnéző és kényeztető hangon, mindig szép és árnyakat fest a falra, így van az ha valakinek gyenge idegei vannak.

És én örültem e magyarázatnak, ambar nem mondhatom, hogy Dashwoodné idegesnek tűnt volna fel előttem. De a fia jobban tudhatja mint én, s az ilyen csendes embernek a mélysége gyakran megérthetetlen.

— Pál követett bennünket a szalonba s a Dashwoodné felszólításának engedve zongorázott és énekeltem, mit a fia élvezni látszott. Egy idő múlva az anyja azt indítványozta: hogy küldjön a hegedűjéért.

Mire jó a hármass szövetség? A ki eddig nem tudta, most alapos értesülést nyert magának arról, hogy az annyiszor emlegetett „hármass szövetség” tulajdonképpen mire használható és miképp élhet vele az, a kinek része van benne. E tárgyban az olasz szenátus szombati ülésén Rudini miniszterelnök szolgált a következő felvilágosítással: A szövetségek politikája lehetővé teszi Olaszországnak, hogy fegyverkezésében mértéket tartson. A szövetség nemcsak fegyverkezésre nem kényszerít bennünket, hanem egyáltalán nem létezhetnék oly olasz miniszter, ki katonai politikánk tekintetében lekötne magát. Ez a nyilatkozat magában foglalja egyúttal a felelet lényegét azon vádra, melyet a hármass szövetség ellenesei a kormány ellen emelnek. Ki van zárva az, hogy a hármass szövetség agresszív célokat kövessen, sőt e szövetség teljesen békés jellegű, a mint azt tíz évi fenállásával bebizonyította.

A király és a közg. javaslat.

A király — mint Bpestről értesítenek — elejétől kezdve nagy figyelemmel kísérte a javaslat elfogadását nem fog nehézségekbe ütközni. És ennek nagyobb nyomatekélul hivatkoztak gr. Apponyi Albertre, mint a ki a javaslatot elfogadván, a helyzetjelentékenyen javult, annak megszavazása biztosítva lett.

Most, hogy az események kockázott-nak tündetik fel az államosító javaslatnak törvényerőre való emelkedését, és a vita egyre hosszadalmasabb lesz, a király elégetlenségének nyíltan kifejezést adott s ezt tudomására is hozták gr. Szapárynak.

Ez a körülmény magyarázza meg, miért tett oly kijelentéseket pénteken a szabadelvű körben, a melyek arra látszanak mutatni, hogy erőszakos föllépésre kívánja sarkalni a többséget, a mi veszedelmes és végzetes kísérlet, még ha kéz alatt azzal lovalják bele a pártot, hogy ez a korona akarata.

Ugyancsak ebből a forrásból értesülünk hogy a király nagyon szeretné, ha a javaslat fölötti vita a parlamentbe gyorsabban és simábban folya le és a mennyiben ez kersztül nem vihető, inkább a mellett van, hogy is a javaslat levétessék a napirendről.

A király azért óhajtja melegen, hogy a parlamenti viszonyok föl ne kavartassanak és válságok be ne álljanak, mert a külügyi láthatáron mutatkozó derű, mellett, nem tartja kizártnak a bonyodalmakat.

De van ennél fontosabb oka is. És ez forrásunk legfontosabb tudósítása: ez ok, mert a jövő évben Ferencz Ferdinánd főherceget hivatalosan akarják proklamálni trónörökösnek. Sőt az udvarnál szóba került magyar királylyá való megkoronázása (?) is. Nem az első eset, hogy trónörökös már az

— Ej, bolondság, anyám! — viszonzá Pál réam nézve. — Fogadom, hogy Chichester kisasszonyt nem érdekli az én szegény előadásom.

— Chichester kisasszonyt érdekelni fogja, — mondam biztató hangon; — és vajjon nem találunk valamit, a mit együtt játszhatnánk.

— Daswood ur örülni és rögtön érdeklődni látszott, míg az anyja a szó teljes értelmében sügözött, és saját maga állott fel, hogy csengessen. — Egy pár percz múlva a hegedűt behozták, s a Pál arcán oly külföldi kifejezés volt, midőn azt a tokból kivette, s a karjait kezdte érinteni.

A kissé leereszkedett hurok csak hamar meg igazította s összhangzásba hozta a zongorával, és mi játszani kezdtünk.

És mi mind a ketten annyira el voltunk merülve a zenébe, hogy egyik darab követte a másikat, s Dashwoodnéról egészen megfeledkeztünk.

— Midőn végre a zongora fedelét leeresztettem, úgy találtam hogy ő nem volt ott —

— Oh istenem — mondam aggályosan — hogy lehettem ily meggondolatlan! — Félek, hogy az eddig anyját kifárasztottuk.

— Én azt gondolom, hogy soha sem volt nagyobb öröme, — válaszolá Pál — úgy kellene mondanom hogy „Dashwood ur” de nem mondom — és ő oly édesen nézett rám: s a legkellemesebb estémért mit eletemben töltöttem — folytatá — köszönet mondok kegyednek!

— Talán nem kellett volna bevallanom hogy az estét én is élvezetesnek találtam, de mielőtt időm lett volna szavaimat megmondolni már kimondtam: ekkor eszembe jutott hogy őszinte ége — mert nem helyeselt volna, s hirtelen elpirulva az az ajtó felé siettem.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA”.

1891. június 15

Mátyás király háza.

Az a masszív építési fél ezer éves öreg épület ott az óvárban, most valamivel barátságosabban néz ki a mióta kihurcolkodott belőle a közös hadsereg és beköltözött a m. kir. honvédség.

Kimeszelték a szobákat, kitatarozták itt-ott az avult, az idő vasfoga által megviselt lakrészeket, s gyámoszlopot tettek annak a bolthajtásnak, a melyik megunta már egy fél ezer évig a „függő” helyzetet és minden áron lekivánczozik.

Azt mindenki tudja, hogy ez az épület emeletes; hanem azt nem mindenki tudja, hogy melyik részén keresse a nagy király születési szobáját, ha véletlenül kedve kerekedik megszemlélni.

Még a bent lakó honvédek közül is csak elvétve tudja egyik másik, pedig az öreg hiba, mert a hadfiakat kellene tanítani arra, hogy milyen történelmi nevezetességgé ház az, a melyben laktak. Hadd beszéljék el büszkén az otthon levőknek majd, hogy milyen szerencsések voltak ők, kik a nagy király születési házában laktak! Hisz a nép még ma is kegyelettel őrzi a nagy király emlékét. Jóságáról nemes szívről szájról szájról, unokáról unokára száll a hagyomány. S a hol a hatalmasok rendén tul kiforgatják a szegényt javaiból, elcsüggedés

helyett mély lemondással sohajt fel a magyar ember: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság.”

Az ember ezt a sóhajtást véli hallani magától az épülettől is, mely bizony nagy szemrehányás Kolozsvár városára, mely mind kulturális, mind közgazdasági tekintetben oly sokat köszönhet annak, a rendkívüli kiváltságok, adományok miket a nagy király annak emlékére tett, hogy ő itt született s hogy őt és családját midőn mindenfelé üldözték e város szeretettel őrzte védszárnay alatt, tették vagyonossá, kincses Kolozsvárt.

Testvérét Lászlót, lefejezték, őtet, édes anyját: Szilágyi Erzsébetet, Horogszegi Szilágyi Mihályt anyai nagybátyját pedig halálra üldözték. Ez üldözések közepette azt mondta Kolozsvár népe, egyetértve Egyed bíróval, Barthos esküttel és az összes polgársággal: „innen nem viszi el senki ezt a gyermeket; ha egész ország ellenünk fordul is, mi nem engedjük, hogy a király ezt a fiut is jogtalanul letartóztassa.”

És így háborítatlanul járt a gyermek Mátyás Kolozsvárt az iskolába. Mikor aztán király lett, marékka szórta a jót a városnak. Neki adta Fejérdet, Feleket, Kolozs városát mindenestül; a mi adót addig e helységek a királynak fizettek, azontul mind Kolozsvárnak hozták. Felmentette Kolozsvár polgárságát egész országban a vámfizetés alól: felmentette a dézmától.

Nem is férne ennek a cikknek a keretébe elősorolása annak a sok adománynak, a melylyel a békéző király Kolozsvárt elhalmozta. A Jakab Elek Kolozsvár történe-

uralkodó király életében királlyá koronáztatik, hogy így az uralkodó mintegy saját szemével láthassa a közjogi kötelek megerősítését a korona és nemzet között.

Ezért óhajtja a király, hogy a javaslat sorsa gyorsan eldőljön és a keserűségek zavarok felhőit háborítólóg ne hassanak az országra. Bizonyság tehát, hogy már csak a felség óhaja folytán is, a közigazgatási javaslat sorsa rövid idő alatt el fog dőlni és annak tárgyalását nem sokáig fogják erőltetni. A király lehető szélsőugyet és békés alakulást óhajt, a mi csak úgy lehetséges, ha a törvényjavaslatot napirendről levezik.

Országgyűlés.

(Saját tudósítónktól)

Budapest, június 18.

Ma hallottuk a vita által a leghosszabb beszédet. Polonyi Géza tartotta a javaslat ellen. Szinte csodálatra méltó erővel győzte, nem látszott meg rajta sem fizikai, sem szellemi kimerültség. Főként azok lehettek nagyon megdöbbentve, a kik abban a véleményben voltak, hogy Polonyi csak demagóg, csak az utca tribünjein van otthon. A mai beszédjében a legconventionalisabb fölfogás sem találhatna parlamentárius szempontból valami kifogásolhatót. Előadása forma és tartalom szempontjából egyaránt kielégíti a finyásabb ízlést, a követelő kritikát. Az elméleti rész talán kissé tudós színt, kissé a kademikus tonus; de a hogy elhagyta az elméleti terrenumot, ahogy gyakorlati dolgokról kezdett beszélni, méltó volt a legéberebb figyelemre. Minél jobban haladt előre tárgyában, annál erősebb tudott lenni, anélkül, hogy nyugalmából veszített volna. Ugy látszik, hogy a független negyvennyolczas pártnak a vármegye az a föld, a mely Anteusokat terem. Legalább a vita egész folyamán ilyenről tanusodik.

A szabadelvű párt az utóbbi napokban hallgatással demonstrál. Nem beszél senki, hagyják a javaslatot a maga sorsára: abban bizakodnak, hogy az ellenzék megújja az egyoldalu vitát. Kába, hiu remény! Ez a manóvritás immár nem ismeretlen a parlamentarizmus történetében s nem képzelünk oly naiv lelket, hogy föltűnjön neki.

Az interpellációk során a vasvármegyei alispán személyi pótléka, vagy szállás-pénze keltett föltűnést. 1300 frt személyes pótlék címén van a vasvármegyei alispán számára elszámolva.

P á z m á n d y kérdést intézte a tárgybán a belügyminiszterhez. A belügyminiszter a legirigylendőbb naivitással felelt, hogy a személyes pótlék ezimén való elszámolás tévedés, az 1300 frt szálláspénz, mert az alispán nem kapott egy ideig lakást a természetben. Az államtitkárok huznak 1000 frt szálláspénzt; Vasvármegye alispánja kapott 1300 frtot! Hogyan? Erre nem felel senki. Tudott dolog pedig, hogy az alispán rangja és fizetése megfelel a miniszteri titkárnak, esetleg az osztálytanácsosnak, annak pedig 400, illetőleg 600 frt a szálláspénze Budapestben.

Ámde a vasvármegyei alispánnak Szombathelyen 1300 frtos lakás kell. Értse meg

Álljon meg, engedje, hogy a gyertyáját oda adjam, mondá Pali mosolyogva — ha csak az a tulajdonsága nincsen, hogy a sötétben is lát.

Tapogatta meg tudom az utamat találni, válaszolám.

Soha se járjon tapogatozva, jegyzé meg sajátos hangszóval. — Az én élet-szabályom az, annyi világosságot nyerni a mennyt kaphatok, s aztán egyenes irányban menni.

— Az akadályokon keresztül is? — kérdém.

Ha a világosság elégséges meg lehet az akadályokat látni és kikerülni.

De azokat nem lehet mindig kikerülni erősitim, ígykezeve jellemének a nyitját megtalálni.

Akkor elibe kell állani az akadályoknak mint midőn a lovat egy egyenes körlet előtt összeszorított fogakkal megsarkanyozzák s a következő pillanatban a tuló oldalon van. — Rendesnek csak a bátor embernek jönni nek bajba.

A mi engemet illet, én mindig azt csinálom a mi nekem tetszik.

Annál rosszabb öné nézve, mondám.

És ugyan miért, ha szabad kérdezem? s megjegyzésem mulatni látszott.

— Mert soha sem megy a menyör szágba.

Oh, elég idő van még arról gondolkodni válaszolá könnyedén. Majd midőn tagjaim merevek kezdenek lenni s a csusz első szurásait és csipéseit érezni kezdek, akkor is elég idő lesz arra gondolni.

Lehetne, ha bizonyos volna benne, hogy megöregszik.

— Miből gondolja, hogy nem öregszem meg? — kérdé éles és gyanakodó tekintet vetve rám.

A ki bírja. A szabadelvű párt megértette, a szabadelvű párt elhisz mindent, mit miniszter szája kimond, tudomásul vette a miniszter választát. Gyönyörű dekmntumot állított ki a jövőnek, a jövő páratlan historikusának. Az megfogja majd írni, hogy volt valaha nagy és hatalmas, magát szabadelvűnek hívó párt, a mely játsza a hilyét, játszott egy legió Brutust, mert hasznos volt neki, bár káros volt a hazának. Ezek után nem lehetne csodálkozni azon sem, ha a kormány rablókat uszítana a közpénztárokra, mert pártja helyben hagy mindent, megadja a fölmérvényt akár mire!!

(—)

Polonyi Géza beszédéből.

A képviselőház szombati ülésén Polonyi Géza három órán át tartott beszédében vette bírálat alá a közigazgatási törvényjavaslatot.

A kitűnő beszédet rövid kivonatban ezekben adjunk:

A szerint, a mint konstruálja magának valaki az állam fogalmát és annak feladatait, jut el a közigazgatás általános elveinek és ezek között vag az önkormányzat fogalmának és rendeltetésének elveihöz és magának a rendszernek megalapításához.

Kifejtji, hogy az állam rendeltetése egybeolvad a társadalom minden rétegének törekvéseivel és az állam maga szolgálja a társadalom érdekeit. Az ő államában a nemzet maga, mint politikai egység az alapfogalom. Szemfényvesztő mind az, a ki akár a kormányt vagy az uralkodót magát, akár a kettőt együttvéve az állam fogalmával szubsztituálja. Csak az újabb kor renegátjainak juthatott eszébe az államot külön választani sőt szembeállítani a nemzettel és szolgálkat nevelni, külön jogokat követelni az állam számára, a melyet mesterségesen szakítanak el a társadalomtól, hogy törbe ejtsék és konfiskálják az állammal identifikált kormány számára ama jogokat, melyeket a nemzet véraldozatok árán nem az ő számukra, hanem maga számára szerzett és védelmezett.

Maga a többség hangoztatja, a történelem pedig tanúsítja, hogy a municipálistizmusnak, a választáson nyugvó önkormányzati rendszernek köszönhetjük magát a parlamentarizmust. Az az édes anya, — ez csak szűltötte. Furcsa, ha a gyermek alig hogy felseperedett, megfogja halálból az édesanyját.

Maga a kormányelnök töredelmes konfessziója szerint 17 éve híve és tanítványa ennek az iskolának. Híve volt már akkor is s ez jellemző, midőn ezen meggyőződése és politikai hitvallása ellenére a megye önkormányzati alapon a belügyi tárcának gondozására első ízben vállalkozott. Hogy a megye önkormányzat ily kezekben fel nem virágozhott, az csak természetes következménye volt annak, hogy a vállalta elgondozását a ki maga is élete ellen tört.

Megkezdődött a vivisekciónak művelete. Az igazságszolgáltatást először bekomponálták és most decentralizálták. A bírói hatalom kezelésében zászolajukra írták a decentralizáció elvét, a közigazgatásban pedig a merev centralizáció elvét.

A főispán, ki azelőtt közvetítő volt a kormány és nemzet között, ma privilegált kormányparti kortes a ki a választásoknál egy kis lajstrom-hamisítástól sem riad vissza. Az egykori főispáni dignitásnak vége, most a főispán a maga hívei közt pajtás, a többi előtt pedig gyűlölt és megvetett egyéniség. Akadtak már újabb főispánok a kik nemcsak szolgáló lettek a központi hatalomnak, de áruló is a nemzeti ügynek.

Én nem gondoltam arra, erősítim.

Bocsánat, hogy oly élesen vontam kérdőre, mondá, de ez olyan tárgy, a mi felett rendkívül érzékeny vagyok, mert féjdek a többi öröklött birtokainkkal együtt, egy családi betegség szálát reám mely ritkán ugrik át egy nemzedéket.

Anyámnak négy fia volt, csak én maradtam meg közülük, és ő úgy kezd reám nézni mint ha mézes kalácsból volnék csinálvá.

— De ön egészségesnek látszik — jegyzém meg szememet az arcára emelve, de rögtön lesütöttem azokat midőn tekintetének az égető tűzével találkozom.

— Oh, nekem nincs semmi bajom! — válaszolá könnyedén. Olyan egészséges vagyok mint a makk.

— És ugy-e családi betegség soha sem mutatkozott önön? — folytatám — de nem kíváncsiságból, inkább csak azért, hogy barátságos érdeklődést és jóindulatot mutassak.

— Azt bajosan mondhatom, — válaszolá komolyan. — Egyszer máskor és egészen a saját esztelenségem által voltak néhány könnyű bántalmam, de nem voltak olyan komoly jellegűek, hogy könnyen le ne lehetett volna győzni; csak, hogy lássa, a szegény anyám oly hamar megijed.

Az nagyon természetes. — Dashwood ur, én azt gondolom hogy ösmerem az önök betegségét, — mondám saját bölcsességemmel eltelve.

— Nos? — kérdé szembe nézve velem, oly hideg és szigorú hangon, mint ha megsérttettem volna.

— A köszvény! — válaszolám.

— Ejnye Chichester kisasszony, milyen boszorkány maga! — viszonzá jó ízűen nevetve, s homloká kiderült. — De kérem mondja meg, miből jött rá e következtetésre.

Polemizál az államtitkárral, ki azt állította, hogy kevésbé veszélyes az, ha a kormány kinevezi a tisztviselőket, mintha tőle függ a tisztviselő elbocsátása. A dolog úgy áll, hogy mind a kettő veszélyes s míg az elbocsátás jogát más bírja, a kinevezés jogát most akarja magának biztosítani a kormány.

A milyen közigazgatási rendszerünk nekünk most van, mely nemcsak paródiája, de substitúciója is a jó közigazgatásnak, nem csoda, ha a tisztviselők szolgálkájá fajták. Ha államotó volna is, okvetlenül elvetné e javaslatot, mert új fégyelmi törvényt s fégyelmi bíróságot csak a messze jövőre helyez kilátásba, holott ezeknek egy rendszer-változtatást mindenestre meg kell előzniök. A mit eddig a közigazgatás javítására tettünk, az mind nem volt egyéb, mint az önkormányzati jogoknak lépésről-lépésre való megbirálása.

Bírálja ezután a javaslat főbb rendelkezését s helyteleníti, hogy a főispán kertől uton, a közigazgatási bíróság mellőzésével megszüntetheti a kinevezett alispán határozatát. A főispáni határozat egyenesen a miniszteről függ. Minden intézkedési jogot a hivatalnokai lajtorján keresztül a miniszter tart fenn magának. Ebben rejlik ez institúciónak veszedelmessége. Egészen hamisnak találja a nemzetiségeket? Vallják meg. (Egy hang: „Dobbal nem lehet verebet fogni!”) A dobót látom, de a verebet még nem.

Mikor a kisdobóvárról szóló törvényjavaslat volt napirenden, a nemzetiségek kézzel-lábbal küzdöttek ellene, most pedig Brasómege összes szászai egyhangulag az államalaposítás mellett nyilatkoztak, mert a főispán meggyőzte őket, hogy az államalaposítás a nemzetiségek érdekeit szolgálja. A nemzetiiségek az önkormányzattól és nem az államalaposítástól félnek.

Foglalkozni akar még a politikai helyzettel, Az igazságügyminiszter poszonyi beszédében világosan kimondta, hogy a reformot a garanciális törvényeknek kell megelőzniök: a miniszterelnök ellenben benyújtotta a reformot garanciális javaslatok nélkül. A két miniszter között tehát nyilvánvaló a konverzia. S mit csinál az igazságügyminiszter? A helyett, hogy átmenne az oppozícióba, vagy pedig a házbán nézeteit védene, távol settenkedik és Tisza Kálmánnal konsiderál a fuzió megakadályozására.

Maga Tisza Kálmán is, ki pedig két hét óta ül a vádlottak padján, mert hisz az ő közigazgatása és az a korrumpált mai, szintén távol van s Szilágyi és Tisza oly távol vannak a tárgyalástól, mint a mérsékelt ellenzék a kormánytól. (Nagy derűtlenség.) Akadtak a kormáypártban bátor férfiak, kik kileptek, hogy eleven szóval hirdessék azt a perfidit, melyet a szabadelvű párt választóival szemben elkövet.

Elnök e kifejezésért a szónokot rendutasítja.

Polonyi a rendutasítás következtében a kifejezésért bocsánatot kér, de fenntartja. (Zajos derűtlenség.) A kormánypárt a mérsékelt ellenzékől elvette az államalaposítás eszméjét s a mérsékelt ellenzék úgy tesz, mint a kinek a zseboráját ellopták s azután naponta eljár a tolvajhoz megnézni, hogy hány az óra. (Zajos derűtlenség.) Sőt miután látja, hogy azt a jóljáró órát a tolvaj elrontotta, még meg is igazítja.

A parlamenti felelősség elvének fejtegetőre állítása az, hogy a mérsékelt ellenzék a javaslatot elfogadja s a felelősséget a kormány pártjára hárítja. Sajnálja, hogy gróf Apponyi nem bízott abban, hogy az ország őt és az ő intenczióját fogja támogatni s e bizalmatlanság következtében inkább szövetkezett a megbízás nélküli többséggel. Végül meg jelzi, hogy minő törvények teremtésével válna a közigazgatást javíthatónak s az-

— Mértéketlensége által — válaszolám. — Tudom, hogy a köszvényes embereknek le kell mondani a szeszies italokról.

— Chichester kisasszony én ezután félni fogok kegyedtől: kegyed oly borzasztó átható és megfigyelő tehetséggel bír.

— Most én rajtam volt a sor nevetni. Oly jól mint te — senki sem ösmer engemet, s nem emlékezem, hogy valaha éles belátásomért meg dicsértél volna. — De a prófétát csak a saját hazájába nem becsülék meg eléggé, s ki tudja, hát ha én is ügyesebb vagyok egy kisse, mint a milyennek te képzéteél.

— Persze, hogy ő tudni akarta, hogy mit; és meg mondtam neki, hogy van nekem oda haza egy kedves testvérem, aki szörnyen meg volna lepette azon, hogy én felfedezéseket teszek; és ő mindent akart rólad tudni, kérdezte, hogy szép vagy-e és a többi, és én megígertem, hogy megmutatom az arc képedet. Egésze vége nagyon bizalmas lábon állottunk midőn végre átnyújtotta a gyertya tartómat; és azt mondá, hogy ha majd írok neked, tudassam veled az ő tiszteletével együtt azon izenetét, hogy jellemre vonatkozólag tévedésben voltál. „Feljegyzem a naplómba” mondám és ime leírtam. Reád bízom a megítélését hogy kinek van igaza. — Talán ő is félre ösmerete a jellememet.

Csúttörtök.

— Mind azon regényekben melyeket valaha olvastam, azt találtam, hogy midőn a házi urfi udvarolni kezd a nevelőnek vagy a társalkodónak, a mama rögtön megharagszik és tildzi azt a szegény leányt. De nem mondhatom, hogy velem ugyan ez történt volna. Az első este óta midőn találkozunk. Dashwood ur egészen nekem szentelte magát; és Dashwoodné vagy a legfigyelmesebb.

tán határozati javaslatot terjeszt be. (Élénk helyeslés balföl.

Erőszak és választás.

Abrudbányáról a napokban ott végbement képviselőválasztás alkalmából azt írják, hogy az abrudbányai választók között Ráth Károly mellett sorakoztak volt a tisztviselők is, a kiknek magatartására nézve irányadóul szolgált C s a t h o alispán következő távirata: „Ráth Károlyt meg kell választani.”

A verespataki Lukács László miniszteri tanácsost, szomszédos Zalathna legnagyobb bányatulajdonosát, a tizenkettedik órában léptették fel s báró Kemény Kálmán, Alsó-Fehérmegye főispánja, az utolsó percében hozta mozgásba a hivatalos apparátust.

Sorra érkeztek a sürgönyök az abrudbányai állami hivatalokhoz, a melyek, hol közvetlenül a főispán, hol annak megbízásából Török Albert megyei főjegyző és ifj. Szász Károly főispáni titkár aláírásával „meghagyják” a Lukács Lászlóra való szavazást.

Fritsch Vilmos verespataki járási szolgabíró három nappal a választás előtt egyszerűen csendőrkordonnal vette körül Verespatakot, úgy, hogy a Ráth-párt részére előzőleg már megnyert ottani választók ez időtől fogva a községet el nem hagyhatták.

A kocsin, lóháton vagy gyalog odaérkező abrudbányai polgárokat bekísértéssel való fenyegetés mellett visszatérésre kényszerítették s egy fiatal embert, a ki egyik előkelő abrudbányai kereskedő megbízásából ment Verespatakra, a szolgabírói rendeltetűre való hivatkózással formálter letartóztatták, testileg megfenyítették. Még a nála levő levelet és pénzt is elkobozták.

A választás napján a megfélemlített bányászemberek csendőrkísérettel és Fritsch főszolgabíró vezérlete alatt, hosszú kocsi sorban szállították Abrudbányára, a választás színhelyére, az ellentálló Ráth párti választók pedig a választás napján megközelíthetetlenül internálva maradtak.

Ráth ezekről értesítve s a szavazás folyamán a jelöléséről visszalépve a saját nevében táviratot menesztett Szapáry Gyula gr. belügyminiszterhez.

Érdekes intermezzóként említi még fel a tudósítás, hogy Boér Béla választási elnök a Fritsch főszolgabíró által berendelt megyei csendőroket a város területéről, magát a korteskedő főszolgabíró pedig a választás színhelyéről kiutasította.

Lukács László e hó 11-ére várták Verespatakra, de az új képviselő a kertlet központjában, Abrudbányán, a magas fokuzgatottság miatt nem mutathatja magát. Tiszteletre ugyanis fekete zászlók készítenek ily felirattal. „A korrupció és a hivatalos preszgió győzelme.”

Vidék.

Bánffy-Hunyad, 1891 jun. 14.

A kolozs-kalotai ev. ref. egyházmegye tavaszi közgyűlése ma vette kezdetét. A lelkészek egy része már ugyan tegnap itt volt, a kik részt akartak venni a papi értekezleten.

A papiértekezlet egy valóban tündős reform, — mert így koronként alkalom adatik főbb egyházi kérdések megbeszélésére, hititani értekezések tartása és megbeszélésére, — egyáltalában a papok önművelődésére és a társulati szellem élnékitésére. Vajha nagyobb számmal jönnének el jövőre a lelkes urak.

leőbb asszonyok egyike a világon, vagy pedig nincsen ellene kifogása, mert addig mosolyog és hallgat reánk, míg végre elszunyókal. Ma este ismét együtt játszottunk, s midőn körül néztam láttam, hogy Dashwoodné mély álomba merült.

— Szegény öreg mater — jegyzé meg Pali igazi melegséggel, — az elvesztett időt pótolja helyre! Volt olyan midőn betekig nem tette le a fejét, s egész éjszakán keresztül nem hunyta be a szemét.

— Midőn a testvérei betegek voltak? — sugtam kérdőleg.

— Igen, Chichester kisasszonnyal oly kellemes beszélni — mert maga mindig kitálálja a mit az ember mondani akar. De az atyám több bajt és aggodalmat okozott mint a többiek.

— Ah, az öröklött betegsége által! — mondám.

— És ő szomorúan rázta a fejét.

— Még pedig nagyon veszélyes jellegt volt a baj nála, — mondá. — Az ég könyörtőljön azoknak a kik ilyen örökséggel szűletnek a világra!

— Dashwood ur fájdalommalan sahojtott. — Azután letette a hegédűjt, s csendesen az ablakhoz ment, egy pár percig kinézett a zold pázsitra, a holdvilág által megeztűsözt virág ágyakra, s különös borulva a homlokán vissza jött hozzám.

— Hogy győzse le az ember a sorsot? — kérdé szomorúan.

— Kövesse saját életszabályát, — válaszolom. — Szerezzen annyi világosságot a mennyt tud, s azután haladjon az egyenes irányban.

— De hát ha sehol sem találók világosságot? — mondá csüggeteg hangon.

(Folyt. köv.)

Az egyházmegyei közgyűlés temploma zás előtt vette kezdetét D é z s i Gyula tette res magvas és nagyon ügyesen összedolgoztatásával, — melyből meglehetően világos, hogy az esperes ur az egyházmegyei gyűlés tapintattal, de egyuttal a szükséges szakszerű igazgatja. Jelenében megemlékezést hoztak noki karban történt változásról, s társulati jelenlét gondnokokat, Gyarmathy László mond kir. tanácsost, egyházmegyei főjegyzőket és Hory Béla árvászeki elnök gondnokot.

Ez alkalommal lőnbetöltve Hory meiről előlépése folytán megtrésdett egy nem bírói állás is, — ugyanis bírónak egyenlőlag megválasztották Krizbáry Béla a z birtokost és egyh. képviselőt.

Kolozsvári egyházmegyei szám és B o d László nagy gonddal összedolgoztatott elentéseik tárgyalásán kívül az előbbi idő miatt mára a gyűlés be lett zárva.

Megemlítendő, hogy a d. e. templom zászál az egyh. m. közgyűlés testületileg vett. Hol is mérai lelkes B e n e d e k P a r k i tőnő hitiszónoknak bizonyult.

Délben a gyűlés az esperes vezér alatt tiszteleggett az új gondnoknál, Gyarmathy Zsigmond főgondnok házánál, ván egy szép megrótt beszédet, megkezdve abban a háziaszszony Gyarmathy Zsigmond országos és többbírány nagy meiről is, mire a főgondnok szintén szíves szóló beszédében köszönte meg a tisztelt.

Holnap a gyűlést tovább folytatják.

A zsidó kérdés.

Ezt a címet adta az „Ellenzék” W etstein Mór azon válaszában, melylyel „Ellenzék” jun. 9 ik számában megjelent „orosz zsidó üldözés” című közlemény felelt.

A címet nem helyeselhetem, mert 1867 évi XVII. t. cz. által az ország lakóssai a keresztény lakóssal egyenlő polgári és politikai jogokkal lettek felruházva, tehát Magyarországon zsidó kérdést vitatni tulajdonképpen állásponrt.

Tárgyalgós vitát csak a hazafiság kérdése idézhet fel, e kérdés körül csoportosulhatnak egy ország lakóssai nemzetiség és vallás különbség nélkül Oroszországban is, zánkban is, mert a hazafiság egy hazamertetéhez van kötve, nem annak kormányomájához. A magyar hazájának tekintette országot az abszolutizmus alatt épen úgy mint a lengyel nemzet nem tagadja meg hazáját politikai megsemmisítése után sem.

A kormány forma a hazafiságon épül fel, azaz, hogy minő tevékenységet tud egy ország lakóssága a hazafiság tudatában kifejteni. Az önző, torzalkodó és divergáló elemek kisebb politikai jogokat élveznek, mint az egymást megértő, összetartó és önzetlen hazafiak.

Hát tisztelt W etstein ur a mondottakból kifolyólag, nem fogadhatom el a oroszországi zsidóüldözés hibájának az ön által jól ismert oroszországi politikai viszonyokat, mert ha ön nem csak megengedi, tudja is, hogy ezen zsidók „cosmopoliták” természetiek, hogy undort és gyűlöletet keltenek jellemvonással bírnak, s főleg az „ubi bene ibi patria” elvén állanak” saját kifejezése szerint, akkor nem hazafiak, akkor Oroszország egyetemes jólétét nem munkálják. Ha nem Oroszország specialis politikai viszonyaiban, az alkotmány hiányban, és despotizmusban van a hiba, hanem a zsidókhoz mert a hazát nem kormányformájáért, hanem önmagáért kell megbecsülni és annak javáért az adott viszonyokhoz alkalmazkodni.

Hogyha tehát alkalmazkodni nem tudtak, a mérleg könnyebbfele sem billenhet le, léjük és cátkiró sem tagadna meg minden connectiót velük szemben.

Hogy ezen kijelentés ellenére ellenem is tördök szerencsétlen hitsorsosaim, teszi, emberbaráti érzésem nyilvánítja, ezen szempont vezetett engem is, midőn ezen emberbaráti érzés általánosabb nyilvánulása elmaradásának indokaira — tévesen talán — reá mutattam.

Indokaim némelyike helyességét elismerte, megszívlelendő igazságnak nyilvánította, némelyeket tagadott.

Tagadta azt, hogy a zsidók hazafiatlanok lennének, mert lelke hevével tiltakozott az ellen, hogy a zsidók közhasznú intézmények létesítése, fejlesztése és fentartása érdekében mit sem tennének.

A tagadás és tiltakozás tényeket nem igazol, csak a létezők el nem ismerését foglalja magában. Ezzel czáfolni nem lehet. Hozza fel és nevezze meg W etstein ur azon társadalmi intézményeket, melyek 1867

* Hosszasalmas czim kerülés kedvéért írtam röviden „Zsidó kérdés”, „Zsidóüldözés” helyett. A kérdésről különben is látható, hogy nem politikai vagy társadalmi zsidó kérdésről csupán az üldözésről van szó.

Szék,

Kolozsvárt, 1891.

ha a zsidóság pártfogásával tovább fejlesztik, vagy létesítették.

En ilyenekről nem tudok, csak azt tudom, hogy a létezőknek hasznát vették és veszik, anélkül, hogy megfelelő áldozatot hoztak volna. Már pedig a hazafias áldozatnak és kötelesség teljesítésével jár, nem pedig csak a jogok és javadalmak kihasználásával.

Nem elég csak Hirsch báró a hivatkozni, mert az ő áldozatkészsége ha oly gazdag is, nem elegendő állam fenntartó erő. A hazafias azon erőre van szükség, amelynek az együtt működéséből az erők arányos kihasználásából fakadnak.

Nem egységesről, hanem a zsidóság egyetemeséről van szó. Ugy kell nevelni a családi körben, az iskolában és társadalomban őket, hogy ne legyen a minden áron való meggyőződés a főcél, hanem az országok hiányait, kereskedésének, iparjának, mezőgazdaságának egészséges alapokon való továbbfejlesztése és ez által a közszellemnek és hazafiasnak ápolása és ébrentartása. Ez a tér a melyet a zsidóság által elfoglalva nem látunk, az volt intenciója felszólalásomnak.

Érvek helyett, tagadásokat kaptam. Béke volt.

K. S.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 15.

A székelytörténeti pályadíj

alap bizottsága tegnap délelőtti Kolozsvárt, a városban nagytérben közgyűlést tartott gróf Kun Géza elnöke alatt. A gyűlés feladatát a Székely-oklevélár ügyének rendezése képezte. Szabó Károly, ki a műmegbírálat volt megbízva, három kötetet még előterjesztett és a negyediket kéziratban hagyta hátra. A közgyűlés tegnap a választmány javaslata néhai Szabó Károly írói tevékenységéről, melyet az önkéntes adatként meg, mely az örökösöknek adatik ki. Ezzel szemben a munka tulajdonjoga átszáll a pályadíjalapra, valamint a kinyomatott példányok is az alap sajátjává válnak. A pályadíj színtér. A műhátralevő részének megadására nézve a közgyűlés elhatározta, hogy a pályázat kitűzését oly feltétellel, hogy a tervezetek egy év alatt készítenők el, s maga a mű öt év alatt befejezendő. E helyen megjegyeztük, hogy az alap jelenlegi vagyon 10800 forintot tesz ki, melyből 3000 forint néhai Szabó Károly örökösének kifizetésére, megmarad még az alap birtokában 7800 forint, vagyis az az összeg, a melyet az adományozók az alap részére aláírtak, még ma is érintetlenül áll, s azzal a mű hátralevő része befejezhető lesz.

Az erd. róm. kath. státus

igazgató-tanácsa f. hó 13-án tartott rendes ülésében Imecs F. Jákó csiksomlyói gym. igazgatót 30 esztendő tanácskozására saját kérésére folytatja a tan és nevelés terén szerzett érdemeinek elismerése mellett nyugdíjra. Nyugdíjra még Floszki György abrudbányai kántortanító is. Öv. Csócsor Jánosné csikszépvízi kántortanítóé is a gyermekeinek a folytonos segélyezését megszavazta. Dopnik János nagyszombati tanítónak fizetési előleget, Spallér József brassói tanítónak pedig rendkívüli segélyt adott. Buzás Mihály és Petelei Jánosné alapítványait tudomásul vette. A kolozsvári főgymnázium épületének a fedelét egészen megújították, a brassói főgymnázium fölszerelését folytatja; a piaristák előtt lévő tere a Mária szobrot restauráltatja. Gazdasági ügyekben is több igen fontos és hasznos intézkedéseket tett. A kolozsmonostori uradalmi intéző gondnoki állásnak betöltését a következő ülésre halasztotta és tűzte ki.

A kis Szamos vizét elvették

abból a célból, hogy a posta és távira palota alapmunkálatait végezhessék. A víz elvétel a közönség nagymértékű kényelmetlenségével van egybekötve és nagyon kívánatos, hogy a víz mielőbb ismét vissza vezetésessék. Erre ugyan több napig nem lesz kilátás, mert a mint ma reggel meggyőződöttünk, alig néhány munkás matát tempóra a föld vajkálásánál. Ezt helyesnek nem tartjuk. A vállalkozót kellene, hogy utálja a hatóság, hogy kétszeresített munkaerővel serényen végezzék el azt a munkát, mely miatt a közönség vízben hiányt szenved.

A vízvezeték kiépített egész

Kolozsmonostori. Mind a tűzoltóság, mind a közönség képviselője a saját több éven át sokszoros felszólalásai dacára most sem építették meg, hogy a tűzoltási célokat is szolgálhasson. Miután ez a közönségben nagy visszatetszést és elégedetlenséget keltett, az építő bizottságtól elvárják, hogy indokolja azt az intézkedését, hogy a vízvezeték beállításánál a hidrantsokat az utcákon állandóan mellőzi.

Színházi hírek.

Színházunk szorgalmas karmesterének Müller Ottóknak jutalomjátékát holnap, kedden Strauss szép zenéjű operettje „A böregér” kerül teljesen új betanulással s szereposztással színpadra, Öley Flóriával Rozalinda szerepében. A többi szerepeket Kürty Klára, Pola Jenny, Megyeri,

Pusztay, Szathmáry, Kápolnay, Haday, Török K. stb. játsszák. Az előadásra felhívjuk a közönség érdeklődését. Zsuzsika - cimen került előadásra szerdán Lukács Sándornak legújabb népszínműve, mely a népszínházban adatott elő. Az előadásra már szorgalmasan készül a társulat s a czimszerep Kürty Klára kezében van. — Gabányi Árpád, a bpesti nemzeti színház tagja csütörtökön, folyó hó 18-án kezd meg három estére terjedő vendégelőadását a nyári színházban s fel fog lépni az Apók, Niniss, s Paraszt tromfi című darabokban.

Nyári színház.

Tegnap este harmadszor dörögtek a Gábor Áron ügyei a nyári színházban. A közönség meglehetősen megtöltötte a házat, a karzatnak a Váradi nőtái annyira tetszettek, hogy az elismerő bírálatot a közönség derültségére hangosan fejezték ki. Alaposan megütöttek később azon, hogy a két székely katonát, az ügyosztól úgy megrémült. Az előadás egyéb tekintetben egy kis szerep nem tudást leszámitva, minden baj nélkül folyt le.

Zárónemű.

A helyi unit. főtanoda ifjúságának „Olvasó-egylete a tegnap d. u. 4 órakor tartotta meg záróneműjét Kovács János igazgató-tanár vezetésével. A szép és minden tekintetben sikertűt ünnepegyen nagyszámú közönség volt jelen. Az ünnepegyen az ifj. dalkör igen szabatosan adta elő a Hymnuszt, melynek szövegét Nagy Lajos tanár és dallamát vegyes karra Izslai Márton írta. Ezután az előki jelentés követekezett Szász András II. papn. által, mely részletesen sorolja fel az egyet. hazafias kegyekkel tapsai mellett. Az egyt. hazafias kegyekkel és lelkesedéssel ünnepekte meg okt. 6-át és márcz. 15-ét, azon Vári Albert imát, Demeter Dénes beszédet mondott, szavalt Pál István. Ezen imát Szász András, beszédet Szenkovich Aurél, szavaltak: Sándor Géza és Szathmáry Pál, közreműködött a dalkör és Apolló kör. Az előki jelentéséből világosan kitűnik, hogy az ifjúság mily unat halad, melyért a dícséret annak tanárait, vezetőit és tagjait egyaránt illeti. Az előki jelentés után Meyerbeer Hugonotitát előadták zongorán: Schuster Erich, hegedűn Szenkovics Aurél, Tóth E.-től A földön futó csillagok keserveit igen hatásosan, emelkedetten adta elő Sándor Géza pan. Peller Izidor VI. oszt. t. pedig nagy derűtiséget keltett Hangai „Szepidar” című költeményével. A dalkör énekel még népdalokat, Kossuth nótát és br. Eötvös búcsúját. Maszkovszki „Spanische Fäns”-t zongorán adták elő, melylyel a program utolsó pontja is lejár. A közönség megtapsolta a szereplőket, kik derekasan betöltötték szerepüket s vidám hangulatban hagyta el a termet 6 óra után. A szép ünnepegyen jelen voltak: Ferencz József püspök, dr. Brassai Sámuel és Hajós János isk. felügy. gondnokok és a tanári kar teljes számban.

A szabadságharc korabeli

ereklje muzeum ma délután 5 órakor a Ellenlék szerkesztőségében gyűlést tart, mely: az elnökség meghívja Deaky Albert, Apáthy Árpád, Bannel Ferencz, Hory Béla, Kuszók István, Magyar Mihály és Nedorostók János bizottsági tagokat. A gyűlés tárgya bejelentések a beérkezett adományokról és a muzeum berendezésére vonatkozó további intézkedések.

Dr. Purjesz Zsigmond.

a kolozsvári egyetem kiváló tanára és nagyhirodorvosa, mint Karlsbadból értesítenek, e hó 13-án oda érkezett a fürdőhasználatra véget. Dr. Purjesz a fürdőt 3—4 hétig fogja használni. Kolozsvárról dr. Purjeszen kívül jelenleg még ott időznek id. Zeyk József és családja, és László László és családja.

A kolozsvári önkéntes tűz-

oltók mászó osztályának nagy seregkorlatla volt tegnap délután. A tűzoltók a szerekben nagy gyakorlattal állnak és sok ügyességel oldották meg feladataikat. Gyakorlat után a mászó házban, a től letrán s egyéb szerekben elfoglalták helyeiket s a Dunky füvérek fényképezési célg a gyakorló tűzoltókat kik között Polcz Rezső főparancsnok is helyet foglalt, fényképezte. A levételnek vasárnap lévén, sok nézője volt, melyet különösen az tett érdekessé, hogy a szék udvar miatt a fényképező készülték a tűzoltó lakत्याna fedelének a tetéjére kellett, hogy állítsák.

Dupla vagy semmi.

Tegnap este ismét kigyúlt a keresk. akadémia épületének egy másik kénymé. Kétszer két nap egymásután volt ott tűz. A tűzoltók kivonultak. Mint a közönségtől a panaszt halljuk, az az oka a gyakori kénymégyéseknek, hogy a kéményseprők rá vannak a kerületi beosztással kényszerítve a közönségre. Csak aztán egy nagy szerencsétlenséggel meg ne adják az árát ennek az állapotnak. Nem Jak-sics-é a kereskedelmi akadémiában a k. seprő?

Menesztetnek a panorámások

meg a kör forgóskor a tencsintérről, öröme a környék lakóinak, meg az ott szemléllő állami hivatalnokoknak, kiknek flüdob-ját ugyancsak megviselte több napon át az az istentelen csatara. A polgármester szombati lapunkban tett felszólalásunk nyomán kiadta ezeknek a köklereknek az utat s ma este pakolnak. Helyesen is. Nem a tencsintérré valók ezek a lármás bodások, hanem a disznó piaczra.

Hidelve közönsége

kérve nyújtott be a városi tanácsához a melyben kéri, hogy a városok majorja és a közbiztonság hid stírgösen kapcsoltsák bele a telefon hálózatra, mert ez eltekintve attól, hogy a városnak a reudeletek gyors beadására és teljesítésére nagyon szükséges tűz és közbizton-

sági tekintetből az. adó fizető polgárság érdekében kiválóan szükséges, ebben az elfelejtett, elhanyagolt és távol eső város részben. A kérés mint haljnak már holnap tanács gyűlés elé kerül s teljesítése ellen akadály azért sem forog fenn, mert a tűzoltóság által beterveztett költségvetés szerint az egész beállítás talán 100 forintba sem kerül.

Tudori felavatás.

Jakab-házy Zsigmond, egyetemi tanársegédét ma avatták fel az összes gyógytudományok tudorává. A kinttőn képzett fiatal orvosnak gratulálunk.

A levegő alaposan lehűlt. Reggel 7 órakor 5 és fél fokot mutat a Reumir hőmérő, délelben pedig 13 és fél fokot. Ez a hűvös idő már napok óta tart s ugy látszik nem csak Kolozsvárt, hanem az ország különböző részeiben is uralkodik.

Nagyszabados nem kell

magyar színház. A Gyulafehérváron működő magyar színházalatt titkára a napokban átment Nagyszabadosra, hogy ott bérletet gyűjtöj. De csakhamar meggyőződött róla, hogy a szász népséggel teljes város nagyon rossz talaj a magyar szó terjesztésére, s kénytelen volt tervéről lemondani. Ugy látszik, hogy Szabados még mindig halás feladat vár a közművelődési egyesültre.

A szappanutezának 15 év óta

állandóan van egy szemétt dombja a tűzoltók istállójának a háta megett, 1876 évben leegített bekerített pusztát területen. Szemétt gazt, trágyát moslékot ide öntet a lakosság, jókora halom keletkezett már is és orr facsaró illat rontja a környék a levegőt és az egészséget. A hatóságok figyelmeztetjék: kerítessék be már valahára ezt a területet, mert a szappan utcai telkek amugy sem állanak olyan tiszta egészséges talajon, hogy ott a szemétt dombokat még szaporítani kelljen.

Két szürke lovat vett a város

a napokban tett felszólalásunk nyomán öntözésre és tűzoltási célokra. E fogat rendelkezése az utcák öntözése mellett az, hogy a legelső harangjelre a tűzhöz vizet szállítsanak. Ezt örömmel jegyezzük fel és még azt szeretnők, ha a város a tűzoltók létszámát is szaporítaná s a lakत्याna udvarán az istállót kibővítené, hogy ott összpontosítsa a fogatokat, miután a város majorban igen távol vannak elhelyezve arra, hogy a gyors ki-vonulásra rendelkezésre álljanak.

Dr. Ürmösy Gyula,

fővárosi tanár, városunk szülötte, a napokban jegyezte el a budapesti társaskörök egyik bájos alakját Hoszu Augustina k. a. t. öv. süvényházi Hoszu Lajosné urasszony leányát. E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy Ürmösy Gyulának, ki egyike a legkittőbb zongorajátékosoknak, a napokban egy tavaszi katonai indulóját a Margitszigeten játszotta el, nagy közönség jelenlétében a főváros házi ezredének a 32-ik Mária Terézia ezrednek a zenekara. A darabot a közönség zajos tetszéssel fogadta. Ürmösy e szereménye már is oly népszerű lett a fővárosban, hogy a Rozsavölgyi czégg zongorára átírva a napokban kifogja adni.

Talált kincs.

Szilágy-Somlyóról írja levelezőnk, hogy ott nagyobb értékű arany és ezüstre találtak A szerencsés emberek okulva azon, hogy néhány év előtt az állam egy ilyen alkalommal valóssággal kiját-szotta kincstárlókat, most az állam közgei előtt titokban tartják gazdag zsákmányukat és zsidóknak árásitják el. Ez az eredménye annak ha az állam közgei nem tartják meg a törvényt, mely világosan kimondja, hogy a talált kincs egy harmada a találójá.

Szobor Grünwald Bélának.

Grünwald Bélának a Besztercebánya és Vidéke kezdeményezése folytán Besztercebányán szobrot akarnak állítani. Az első gyűjtést a szoborra bir szerint Apponyi Albert gróf fogja megindítani pártja körében.

Pályázatok

Adóhiv. gyakornoki állás Nagy-Szebenben. Adótitási állás Erzsébet városban. Határidő 14 nap. Postamesteri állás Somkeréken. (Szolnokdobokamegye). Határidő hat hét.

A tordai celulos-gyár felülvizsgá-

lata megtörtént s a gyár meg e hóban tíze-mét megkezdte. A gyár a víz elvezetésére az állami faraktárba vezetó vasut vágányai alatt épített csatornát, mely a városban túl öntse a szennyes levet az Aranyos folyóba.

Uj Tordán állami napsikolát

fognak építeni a Tigris fogadó telkén. Erre a célra, mint az „Aranyos Vidék” írja 18 ezer forint már engedélyezett is a miniszter.

A debreczeni maloméges.

Az István-malom leégett raktárhelyiségeiben — mint Debreczenből távirják — szombaton ejtették meg a kárfölvételt. A tűz okozta károk negyedmillió forintba rúgnak. A malomban az üzem egy heti szünetelés után újra fölvetették.

Tisztújítás.

Erzsébetváros r. tanácsú város tanácsának tisztikara, Kis-Kütküllő vármegye alispánja h. Gál Domokos elnöke alatt f. hó 13-án közfelkiáltással következékeleg választották meg: Polgármester, árvaszéki elnök: Lengyel Márton, közigazgatási tanácsnok, árvaszéki elnök: Jakabffy József, főjegyző: Csiki F. József, pénztárnok: Gajzágó Gyula, ellenőr, közigyám, Török Ferencz, tisztí ügyész: Grosz Albert aljegyző, iktató levéltárnok: Lengyel Árpád, város gazda: Török Gergely, első írnok: Nüridsán Bogdán, második írnok Khall Antal, harmadik írnok, adó végrekajó Feigl Károly. A redőrkaptányi állás főispáni kinevezés folytan 1887 évben Vukovics Péter által töltetett be. Városi tisztí orvos: Dr. Pátrván Antal városi erdész: Rosnyai János, ezuttal nem jöttek választás alá.

Igazságügyi kinevezések.

A király az igazságügyminiszter előterjeszté-

sére: Tischleé Domokos deési törvény-széki bírót a nagyszabados ügyészéhez ügyészé; dr. Barla Gerő marosvásárhelyi törvény-széki jegyzőt a brassói, Bocskor Antal nagyszabados törvény-széki jegyzőt a segésvári, továbbá Csita Béla brassói törvény-széki aljegyzőt a kovásznai, járásbíróshoz albiráká kinevezte.

Az akadémiái palota zár-

köve. Ez évi szeptember 21-én lesz széké, hogy gr. Széchenyi István születése E nevezetes évforduló az tudvalevőleg meg akarja ünnepegni. Az ünnepegy egyik szép mozzanataként e nepon terveztek ama bronzdomborműt lelepleztet, mely a palota akadémia-utcai homlokzatán elhelyezve az akadémia megalapításának momentumát tünteti föl. E dombormű elkészítésével Storbl Alajos egyik tehetséges tanítványát Holló Barnabást biztá-lak meg, ki azonban az ünnepegy napjáig nem készülhet el művével.

Kihívott miniszterelnök.

Délelőtti 11-órakor a képviselőház jobboldali folyosóján szokatlan látványnak voltak tanui az ott szórakozó és hűsölő képviselők. A házban éppen Simonfy János szónokolt a törvényjavaslat ellen, midőn Szapáry miniszterelnök kijött a tereméből. A folyosón gróf Károlyi Gábor és Hentaller Lajos szélső baloldali képviselők megállították a miniszterelnököt s néhány szót szölköztek hozzá, mire Szapáry bevezette őket a miniszterek szobájába, hol körülbelül öt percig tárgyaltak. Az eset előzményei a következők: A „Köz-jölét” című munkáslap azt írta, hogy Kun Miklós szélsőbaloldali képviselő multikori beszéde alkalmából Szapáry miniszterelnök egy nyilatkozott volna, hogy „igy csak részeg munkások beszélnek.” E sértő nyilatkozatról Kun tudomást szerezvén, Hentallert és Károlyi Gábor grófot elküldte miniszterelnökhöz, hogy megkérdézzék tette-e a sértő nyilatkozatot vagy sem s ha tette: szándékszik-e ezért neki lovagias elégtételt adni. A miniszterelnök erre azt válaszolta a segédeknek, hogy ő e sértő kifejezéseket nem mondotta, de ugy emlékszik, hogy hasonló megjegyzést Péchy Tamás, a ház elnöke tett. De ezt sem állithatja egész határozottan. A segédek elvitték a miniszterelnök üzenetét Kunnak. Hogy lesz-e dolognak folytatása, megjelentek-e a segédek a ház elnökénél is — erről hallgat a krónika.

A magyarok hazája.

Zichy Jenő tudvalevőleg keleti utat tervez, melynek célja volna a magyarok régi hazáját fölkeresni. Szent-Iványban, a gróf birtokán mult héten kétnapi tanácskozás folyt az elő-készületek tárgyában. A kastélyban, mely gazdag könyvtárral és ritka incunabulum-gyűjteménnyel rendelkezik, pompás régi térképek is vannak, melyekben a szakértők pontosan meghatározni igyekeznek a régi „mazarok” hazáját, a hogy a biborban született császár a besenyőkkel szomszédos népeket nevezi. E népek közé tartoznak, mint ezt Strabón megemlítette, a mauró Alba és „Zichi”, „Zichsi”-törzsek is. A részletes tanulmányok tovább folynak.

Szomorú tréfa.

Magdeburgban egy kereskedő csupa tréfából egy kerékpáron haladó ismerőse után szaladva, esernyőjét a gép küllőjé közé lökte. A tréfának szomorú következményei voltak, mert a kerékpározó több rendbeli súlyos sérülésen kívül mindkét lábát eltörte. A bíróság két hónapi fogsárra ítélte a tréfálkozó kereskedőt.

Esküvő.

Malomfalván e hó 10-én báró Kemény Ida. br. Kemény Domokos leánya, esküdtött örök hűséget Vladár Imre honvéd huszárszázadosnak. Az esküvőn tanuként szerepeltek a menyasszony részéről báró Kemény Géza orsz. képviselő és Hajdu Sándor Jász-Nagykun-Szolnokmegye alispánja, a vőlegény részéről. Jelen voltak még báró Kemény Pál és neje szül. gróf Nemes Zsuzsanna, báró Kemény János orsz. képviselő.

Botrány az egyetemen.

Mióta a budapesti tudomány-egyetem fennáll, még nem fordult elő olyan eset, mint a mai. — Friedlieb Ignác szolnoki illetőségű rabbi-jelöltet szombaton avatták volna fel a bölcsész doktorává. — Nagyszámú hallgatósgyűlt össze. A szokásos szertartást megkezdtek s fölshíltották Friedlieböt az eskü letételére. Az esküt a fölavatandó doktor a rektor után mondja, jobb kezét az egyetem jog-arára téve. A jogaron Magyarország vődász-szonjának, szül. Máriának a domborművé képe is látható. Mikor Friedlieb a Mária képet meglátta, s az eskünel ezekhez a szavakhoz ért: „Isten egy szülött fiára s a boldogságos szül. Máriára” elhallgatott s kezét elkapva a jogarról, így szólt: „En Mózes vallásos vagyok, szül. Máriára nem esküszöm.” A rektor, a dékánok szinte megrázkódtak s a közönség soraiban a megbotránkozás zugása morajlott. Friedlieb nem törődött vele; kihívó daczalag hagyta oda a termet ezekkel a szavakkal: „Folya m o d o m a k i r á l y h o z i”.

Uj gyógyszer a fejfájás ellen.

Dr. Adler Nándor a pesti izr. hitközség kórházának másodoyosa felette érdekes tanulmányt közöl a phenylurethan vagy euphorin gyógyhatásáról. Ez a vegyület fehér, jelegyes por; szaga alig van ize pedig csipős szegfűszagra emlékeztet. Az uj gyógyszer főleg fejfájás ellen bizonyult kitűnőnek. Hamarabb és biztosabban hat, mint az antipy-

rin, antifebrin avagy natrium salicylicum. Fájdalomcsillapító és csuullen s hatását az említett kórházban 24 esetben próbálták ki és a próbák teljesen sikertűtek és e mellett a fentebb említett gyógyszerek mellékhatásai (émelygés, hányás, veritékelválasztás, teljesen elmaradtak).

Havazás júniusban.

A szokatlan hideg időjárás, mely három nap óta tart, még ma sem változott. A hideg a szabadabb és magasabban fekvő helyeken még érezhetőbb volt. E szokatlan hideg kétségkívül ama zord időjárásnak tulajdonítható, mely az Alp-esekben és Észak-Európában uralkodik. Így Műrtzstegből távirják, hogy az egész hegyvidéken meglepően megváltozott az időjárás, Orkányszerű vihar uralkodik és a Hochveitsch és Hochschwab-fensíkon a hó egészen a hegy lábáig ér. Sziléziából és Morvaországából is jelentenek havazást és abnormis hideget. Az Alp-esekről is kemény hideg mellett nagy havazást jelentenek.

Mérgezés pukkantóval.

Tor-dán egy család négy apró gyermeke megett az u. n. pukkanó növény magját. Midőn ész-revették, már az örlés környékezte a kicsiket. A gyors orvosi segély megmentette őket.

Elkezett Péter-filleg.

A Vatikán vesztesége — mint Rómából távirat-tozzák — huszonkét millió lírára rúg. Ennek a veszteségnek, hir szerint, értéktelenné vált részvénypapírok s váratan kőföldi bu-kások az okai. Piétró Carrint költőbárost figyelmeztették, hogy a Vatikánban többé ne mutassa magát.

Apátszentelés.

A veszprémi székesegyházban szombat délelőtti ment végbe Vajda Ödönnek, ő felsége által kinevezett zircz-pilis- és pásztói apátnak benedikálása, mit báró Horing Károly megyés püspök vég-zett a szokásos egyházi segédlettel. Mise után a püspöki palotában fényes ebéd volt, melyre egyházi és világi előkelőségek voltak hivatalosak.

Natalia súlyos beteg.

Natalia unghoni birtokán, mely Beszarabiában van, súlyosan megbetegedett. A kievi orvosi fakultás több tanára ment ki a beteg király-néhez.

Elveszett egy kanári madár

melynek megtalálása, jutalomban részesül, eset-leg, ha valakitől megvettett volna az illető az visszafizettetik. Belközép utca 46 szám alatt.

Gyakorlott Női ruhaderék varróknak azon-

nal fölvetetnek és jóldíjjaztatnak.

Novelly L.

Berlini női divat műtermében. Hid-utca 29. sz.

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészló kiállítás és árverés.

A Maros-Torda megyei lötenyész bi-zottság folyó év szeptember havában tenyész-ló kiállítást, lo árverést, ügöt és torony versenyt rendez. A kiállításra csak Maros-Torda megyei birtokok Erdélyben nevelt tulajdon csikós kanczái, két és három éves kancza és mén csikói vehetnek részt, illetve fognak díjaztatni. Az árverésen és a verse-nyeken Maros-Torda megyén kívül részt vehetnek a felszólított szomszédos Torda-Ara-nyos, Udvarhely, Kis és Nagyküküllő vármegyék birtokosai.

Az ezen alkalommal megtartandó ver-

senyek feltételei:

1. Ügöt verseny négyes fogatoknak, Erdélyben nevelt tulajdon lovakkal. Távolság 30 kilometer köves országúton. Tét 10 ft. F. v. f.

2. Ügöt verseny kettős fogatoknak, Erdélyben nevelt tulajdon lovakkal. Távolság 25 kilometer, köves országúton. Tét. 5 forint. F. v. f.

3. Torony verseny Erdélyben nevelt tulajdon lovakkal. Tét. 10 ft. F. v. f.

Mindezen versenyekből a rendes Train-ningben levő lovak kizártnak.

A fentiek megtartásának napjai, a verseny pályák, jelentkezési illetve nevezési hatánapok július elején fognak közzhírré tétetni.

A rendező bizottság.

Kimutatás.

Az egyesült erdélyi ta-karékpénztár forgalmi kimutatása 1891 évi május hóról. Bevétel. Pénztármaradvány á-t hozat 7467.79. Betétekre 36728.76. Kifizetett váltókból 176527.41. Visszleszámitolt váltók-ból 58535.64. Nyílt rovatokra 186285.42. Kamatokból 4386.87. Megtérült költségekből 18.47. Szállásberekből 532.50. — Összesen 470432.86. Kiadás. Betétekre 57041.95. Le-számitolt váltókra

H i r d e t é s e k.

Sz. 220—1891. b. végreh.

582. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezzel közli, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 1346—1891. számú végzése által verespataki Henzel Károly javára odavaló Ebergényi Sándorné és társai ellen 60 frt tőke, ennek 1883. évi november hó 7. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 42 kr. perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 1891. 23/5. foglalt és 338 frt 98 kr-ra becsült: az egyesült szt. Háromság Vurlyéz és Szt. Mária Magdolna, Stolnitra, mely egyesült a szt. János és Borbára, Czigány nevű bányából 3 és 1/2 rész és a Stefánia bányából egyhated rész, az Alexandria Bositz bányából 43 századrészekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírói idézett számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis a község háznál Verespatakon leendő eszközésére 1891. évi július hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája határidővel kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1891. évi június hó 10. napján.

SZABÓ LAJOS,
kir. bír. végrehajtó.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő.

A szt.-Margitszigeti sétatert, tiszta, pompás levegőjével és elismert jó hatású 35° R. meleg kénos forrás vizével legalkalmasabb gyógyhelynek bizonyult. A korszerű fűtőberendezésen kívül van 300 szoba, társalgási és tekejáték-terem, posta, telefon, távírda. Kitűnő eredménnyel használtatott a hévíz, mint fürdő vagy belsőleg, mint gyógyital és belélegzésre a következő kóralakok ellen: csusz, zsákák, idült kötegek, külsértések után fellépett izzadmányok, görvélly és bujakór, máj-, gyomor-bélbántalmak, idült székrekedés, hólyag hurut, női bántalmak, garat-, gége-tüdőhurut, hűdés, idegbántalmak. Utóbbiak ellen a villamos fürdők alkalmaztak meglepő sikerrel. Fürdő- és menetjegy együtt váltva, valamint fürdőbérletnél mérsékelt ár. A gyógyhelyen fürdővendégek a fürdő- és menetjegynél előnyben részesülnek. A lakásoknál május és szeptemberben 30 százalékos engedmény. Rendelő fürdőorvos: Dr. BAUER ANTAL főhercegi udvari orvos. Fürdőidény tartama május 1-től szeptember 30-ig. Hajóközeledés félóránként. Menetérti jegy hétköznap 20 kr., vasárnap és ünnepnap 34 kr. Naponként katonák és cigányzena. Árszabály kívánatra bérmentve megküldetik.

Megrendeléseket lakásokra átvész:

a szt.-Margitszigeti gyógyfürdő
felügyelősége Budapesten.

580. (3—5)

Egyetlen kísérletből bárki meggyőződhetik, hogy a

Zacherlin

minden rovar elpusztítására a legkötőbb,

mert ez, — mint egyetlen más szer sem a világon, hihetetlen gyorsasággal még legokélyabb nyomát is elpusztítja mindenféle rovarnak. Legcélszerűbben alkalmazható a Zacherlin kímélő-szerkezetből való beporozással.

Ne tévesszük ám össze a Zacherlint más közönséges rovarirtó porokkal, mert a Zacherlin sajátos különlegesség, mely sehol és soha nem is létezett csak így.

J. ZACHERL névvel ellátott lepecsételt palackokban létezik.

A ki tehát Zacherlint kér és papírhüvelybe, vagy skatulyába csomagolt port kap, az biztos lehet, hogy megcsalták vele.

Valódi Zacherlint adnak: Kolozsvárt: Id. Misselbacher J. B., Gergely Ferenc, Hirschfeld Sándor, Kovács P. és fia, Csiki Imre, Csiki Lukács, Pap Ernő, Somlyai László, Könyv Sándor, Bokrosz Ádám, Barcsay Manó, Vikol Gergely, Wolff János győz. — Bánffy-Hunyad: J. Beke, Szapka és Veress. — Abrudbánya: Molnár Árpád. — Balasszállás: Herm. Engelmann, Leop. Heisikovitz, Sal. Sinberger. — Baróth: Brandstätter Sándor. — Brád: Farkas és Szeben. — Szászváros: M. G. Zobel, Joh. Németh, Nic. Vlad Apoth. — Behlen: Deák György. — Berzence: Kollmann és Keresztes, Franz Herberth, Carl Nussbacher. — Borszék: Markovics Pirmann, Adolf Mátyás. — Csik-Szereda: Göczy Árpád. — Csik-Somlyó: Farkas Lajos — Deák: Brucovics és Rohák, Nick Ferenc, Ehrenkauff Ferenc, Jacobovics Imre, Péchy Mór, Ráth Pál — Dáva: Balogh Gyula, Alb. Schuller, Farkas és Stiehne, Adolf Hirsch, Paul Bordeau — Erzsébetváros: Gast. Mühlsteffen. — Fogaras: Rich. Gleim Apoth., M. A. Grässer Apoth., J. Jarosch, H. Schul. — György-Szt. Mihály: Csizra F. és fia — Hátszeg: Báts János. — Heltan: Gustav Binder Apoth. — Nagy-Selyk: Jos. Hammer. — Gyula-Fehérvár: Id. Misselbacher J. B., Fröhlich Gyula győz., Jakabfy Alb., Mihályos Zigm., Nagy József — Nagyszék: Id. Misselbacher J. B., Ludwig Fuchs, Franz J. Wagner, Josef Wagner, C. A. Markovics, Joh. Billes, Gust. Gürtler, Carl Herberth, Jos. Schwarz, W. F. Marscher Apoth., W. Frank, Rud. Gardik. — Kádár-Vásárhely: Kovács Ferenc, Jancsó Géza, Csizsár Pál. — Brassó: J. L. & A. Heshaimer, H. Zintz, Dem. Emerias Neffen, Emil Popp, Karl Harth, Carl Ick, Franz Kelemen Apoth., Julius Müller, Carl Schuster, Teutsch & Tarter, N. Gräfinar, Ed. Kugler Apoth. — Lőschkirch: Joh. Schneider — Maros-Vásárhely: Kanappe & Eckwert, Dudatz János, Bucher Miksa, Beke József, Nagy Sándor győz., Jos. Reichardspurger. — Medgyes: Joh. Barsch, Carl Breckner, Fritz Krommer, L. R. Guggenberger. — Szászsebes: Joh. Ohnitz, J. L. Binder, Joh. R. Rheinhardt. — Nagy-Ényed: Joh. Winkler, Ludwig Bisztricsányi, Csizmer József. — Petrozsény: Stern & Pick. — Piski: A. Zeidner, Joh. Ferber. — Kőbálm: Ernst Wolf, Sam. Nagy elism. Erben. — Sárkány: F. Schnell. — Segesvár: J. B. Misselbacher sen, Jos. B. Teutsch. — Szamosújvár: Lengyel Ödön. — Szász-Régen: Hugó Czoppelt Apoth., Carl Frontz, Gust. Rössler, Mich. Wachner, Emil Wermescher. — Szentgyörgy: Betegh Balint, Molnár Jenő, Ötvös Pál, Sára István. — Torda: Kovrig János, Sam. Veltsch Sohn. — Teke: Carl R. Reuer. — Sz. Udvarhely: Ottó v. Steinburg, Gál János, Gergely János, G. H. Riemer, Novák S. V. — Vajdahunyad: Toth Ede, Franz Juhr Apoth. 561. (5—12)

B O R S Z É K.

Gyógyfürdő Csikmegyében, 881 méter magasságban, fenyvesek közt.

A fürdőidény megnyílik **junius hó 1-én.**

Közlekedés Szász-Régen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyors kocsik várják.

Borszék haladása az elmúlt év óta igen tetemes, 10 szebbnél szebb új nyaraló épült, nemkülönben a fürdők, kutak és sétányokon igen költséges és nagymérvű ujtások eszközöltettek.

A fürdő híres vasas savanyuvizei mellett eddig sehol nem létező hideg savanyuviz-fürdőkkel, jól berendezett hideg viz-gyógyintézet-tel, kitűnő vasas láppal és más meleg fürdőkkel rendelkezik. El van látva mindazon kényelmi és szórakoztató kellékekkel, melyekkel egy első rangú nagy fürdőnek birnia kell.

Zenéjét ez évben a híres Balog Bandi kecskeméti cigány zenekara fogja szolgáltatni.

A borszéki savanyuviz budapesti és Dunántuli megyék fő- és kizárólagos raktárosa ez idő szerint **Édeskuty Lajos**, ezen kívül Magyarország minden nevezetesebb helyén raktár van felállítva és megrendelhető a következő áron az alólírt igazgatóságnál:

Borszéki savanyuviz árak.

Szalmahüvelybe csomagolva:

1 üveg 2 Lit.	f. — 18
1 " 1 1/4 "	f. — 13
1 " 1 "	f. — 11
1 " fél "	f. — 9

Rekeszekbe csomagolva:

50 üveg 1 1/4 Lit.	f. 6'60
25 " 1 1/4 "	f. 3'30
50 " 1 "	f. 6'10
25 " 1 "	f. 3'10
50 " 0 5/8 "	f. 5'30

A borszéki fürdő és üzlet igazgatósága.

454. (11—x)